

Adıyaman Üniversitesi Rektör Adaylarının Seçim Sloganlarına Bir Bakış

M. FATİH ALKAYIŞ

Adıyaman Üniversitesi; 1 Mart 2006 tarih ve 5467 Sayılı Kanun ile kurulmuş olup, bu Kanun 17 Mart 2006 tarih ve 26111 sayılı *Resmi Gazete'*de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.¹ 2007 yılındaki seçimin ardından atanan ilk rektörün görev süresi 2011 yılında dolduğundan, üniversitemizde 15 Nisan 2011 tarihinde ikinci kez rektör adayı belirleme seçimi yapılmıştır.

15 Nisan 2011 tarihindeki seçim için adaylıklarını açıklayan ve bu süreçte birer kitapçık bastırarak gerçekleştirmek istedikleri projelerini anlatan adaylar şunlardır: Prof. Dr. Abuzer Yücel, Prof. Dr. Mustafa Talha Gönüllü, Prof. Dr. Kazım Şahin, Prof. Dr. Ali Bayrı, Prof. Dr. Mehmet Turgut, Prof. Dr. Baki Karlığa, Prof. Dr. Abdülkadir Yıldız.

Yukarıda adları geçen Rektör adayları, bastırdıkları kitapçıkların ön yüzlerinde bazı sloganlar kullanmışlardır. Çalışmamızda, rektör adaylarının kullanmış oldukları bu sloganları biçim ve içerik açılarından ele alacağız.

Aslen İngilizce kökenli olan slogan kelimesi, “*kısa ve çarpıcı propaganda sözü, uran*” (*Türkçe Sözlük*, 2005: 1781) biçiminde tanımlanmaktadır. Sloganların en çok kullanıldığı yer, seçimlerdir. Seçim ise “*kanunlar, yönetmelikler uyarınca kanun koymak ve yönetmek için bir veya daha çok aday arasından birini veya birkaçını seçme, imtihan*” (*Türkçe Sözlük*, 2005: 1719) anlamına gelmektedir. Seçmen kitlesini etkilemede sloganların önemi büyüktür. Ne kadar çarpıcı, özlü ve sorunların kaynağına odaklı sözler sarf edilirse o oranda karşılık elde edilir. Seçmenleri genelde kısa ve etkileyici sloganlar etkiler; uzun uzun verilen sözler artık slogan olmaktan çıkıp vaat özelliği kazanır. Bu nedenle sloganlarda aranan özellikler; özlülük, çarpıcılık, düşündürücülük, etkileyicilik, yalnlık ve kısalıktır.

Şimdi, Rektörlük seçimi sürecinde aday kitapçıklarının ön yüzlerinde bulunan sloganları aşağıda sıralayalım:

¹bk. Adıyaman Üniversitesi 2009 Mali Yılı İdare Faaliyet Raporu, s.10.

- *Adıyaman Üniversitesi Rektör Adayı* / Prof. Dr. Abuzer Yücel.

- *Davranış Değerlerim: Dürüst, Hoşgörülü, Güler Yüzlü, Empati Yapabilen, Uyumlu, Fedakâr, Doğal, İletişime Açık, Üretken* / Prof. Dr. Mustafa Talha Gönüllü.

- *Saygın, Üretken, Başarılı Bir Üniversite İçin Yeni Bir Sayfa* / Prof. Dr. Kazım Şahin.

- *Nasıl Bir Üniversite Düşlüyorum? Nasıl Bir Yönetim Vaat Ediyorum?* / Prof. Dr. Ali Bayrı.

- *Bilim Yuvası Bir Üniversite, Özerk ve Özgür Bir Üniversite, Önce İnsan Diyen Bir Yönetim, Dürüst ve Şeffaf Yönetim, Bütünleştirici Paylaşımçı Yönetim, Yetkileri Adaletili Dağıtan Bir Yönetim, Hoşgörü Kültürü ile Yoğrulmuş Bir Yönetim, Monolog Değil Diyalog İçin, Erişilebilir ve Görüşülebilir Bir Yönetim İçin* / Prof. Dr. Mehmet Turgut.

- *Adıyaman Üniversitesi Rektör Adayı* / Prof. Dr. Baki Karlığa.

- *% 100 Şeffaflık, % 100 Çağdaş, % 100 İletişim, % 100 Bütünleştirici, % 100 Paylaşımçı, % 100 Huzurlu Bir Üniversite Hedefini Birlikte Gerçekleştirelim* / Prof. Dr. Abdülkadir Yıldız.

Değerlendirme

Çalışmamızın konusunu oluşturan seçim sloganlarını biçim ve içerik açılarından sırasıyla ele alalım:

I. slogan: *Adıyaman Üniversitesi Rektör Adayı*

İki aday tarafından kullanılan bu slogan, bir belirtisiz isim tamlaması² niteliğindedir. Aynı zamanda bu tamlamanın tamlayan ve tamlanan unsurları da belirtisiz isim tamlaması biçiminde kurulmuştur.

Adıyaman Üniversitesi / Rektör Adayı: Belirtisiz isim tamlaması

Adıyaman / Üniversitesi: Belirtisiz isim tamlaması

Rektör / Adayı: Belirtisiz isim tamlaması

İçerik olarak sade, biçim yönünden kısa bir sesleniş olma özelliği gösteren bu sloganda amaca yönelik bir açıklamada bulunulmuş; bir durumun haberi verilmiştir. Adayların Adıyaman Üniversitesi Rektör Adayı oldukları doğrudan doğruya belirtilmiştir. Herhangi bir iddianın bulunmadığı bu sloganda, yine herhangi bir vaade de yer verilmemiştir.

² Belirtisiz isim tamlaması: Birinci unsurunda (tamlayanda) ilgi eki bulunmayan isim tamlamasına denir (bk. Karahan, 1999: 13).

II. slogan: *Davranış Değerlerim: Düriüst, Hoşgörülü, Güler Yüzlü, Empati Yapabilen, Uyumlu, Fedakâr, Doğal, İletişime Açık, Üretken*

Bu sloganda “Davranış Değerlerim” başlığı altında çeşitli kavramların sıralandığı görülmektedir. Başlık belirtisiz isim tamlaması yapısında, kavramlar ise sıfat³ görevindedir. Bu kavramlardan “düriüst, uyumlu, fedakâr, doğal, üretken” sıfatları tek kelimeden oluşurken, “hoşgörülü, güler yüzlü, empati yapabilen, iletişime açık” sıfatları da ikişer kelimeden oluşmuştur. Ayrıca, “empati yapabilen” kavramının ikinci; “güler yüzlü” kavramının ise birinci kelimelerinde birer sıfat-fiil eki⁴ (-en, -er) kullanılmıştır.

Burada tamamı olumlu ve faydalı nitelikler olan “dürüstlük, hoşgörü, güler yüzlülük, empati, uyum, fedakârlık, doğallık, iletişime açıklık, üretkenlik” kavramlarına yer verilmiştir. Adayın “Davranış Değerlerim” başlığıyla verdiği kendisine özgü bu vasıflar, aynı zamanda birer vaat niteliği de taşımakta; ileriye dönük yapılacak işler için birer hareket noktası oluşturmaktadır.

III. slogan: *Saygın, Üretken, Başarılı Bir Üniversite İçin Yeni Bir Sayfa*

Yüklemin kullanılmadığı bu slogan, eksilteli bir cümle niteliğindedir. Cümlelerin nasıl bir ifadeyle biteceği, okuyucunun (seçmenin) algısına bırakılmıştır. Bir edat grubu ile bir sıfat tamlamasından kurulmuş olan bu sloganın edat grubunu “Saygın, Üretken, Başarılı Bir Üniversite İçin” ifadesi; sıfat tamlamasını ise “Yeni Bir Sayfa” sözü oluşturmaktadır.

Bu sloganda “Yeni Bir Sayfa” ifadesi ile “saygınlık, üretkenlik ve başarı” konularında mevcut bazı aksaklıklar vurgulanarak önemli bir “değişim” mesajı verilmektedir. Bu değişim ise saygınlığa, üretkenliğe ve başarıya doğru bir yöneliş anlamına gelmektedir.

IV. slogan: *Nasıl Bir Üniversite Düşlüyorum? Nasıl Bir Yönetim Vaat Ediyorum?*

İki tane soru cümlesinden⁵ oluşan bu sloganda soru anlamını “nasıl” sıfatı sağlamaktadır. Bu sıfat, her iki cümlede de sıfat tamlamasının tamlayanı görevindedir.

Nasıl / bir üniversite: Sıfat tamlaması

Nasıl / bir yönetim: Sıfat tamlaması

³ Sıfat: Adlardan önce gelerek onları niteleyen, nasıl olduklarını gösteren veya çeşitli yönlerden belirten sözlere (bk. Korkmaz, 2003: 333).

⁴ Sıfat-Fiil Ekleri: Hareket vasıflarını bildirmek suretiyle nesnelere karşılayan bu eklerin bir çeşit isim oldukları şüphesizdir. Fakat bunlar fiilden yapılmış isimlerden çok farklıdır. Sıfat-fiil eklerine “fiil isimleri” diyebiliriz (bk. Ergin, 1992: 198).

⁵ Soru cümleleri: Soru eki ve soru kelimeleriyle oluşturulan cümlelerdir (Demir; Yılmaz, 2003: 214).

Soru yoluyla seçmenin dikkatinin çekilmeye çalışıldığı bu sloganda aday, birkaç önemli noktaya değinmektedir. Birinci cümlede, hayal ettiği veya özlemine duyduğu üniversite modelini; ikinci cümlede ise göreve geldiğinde oluşturacağı idari yapıyı dile getirmektedir. Aday; kitapçığının içerisinde yer verdiği düşünceleri ilgi çekici iki soru cümlesiyle toparlayarak etkileyici bir seslenişte bulunmuştur.

V. slogan: *Bilim Yuvası Bir Üniversite, Özerk ve Özgür Bir Üniversite, Önce İnsan Deyen Bir Yönetim, Dürüst ve Şeffaf Yönetim, Bütünleştirici Paylaşımçı Yönetim, Yetkileri Adaleli Dağıtan Bir Yönetim, Hoşgörülü Kültürü ile Yoğrulmuş Bir Yönetim, Monolog Değil Diyalog İçin, Erişilebilir ve Görüşülebilir Bir Yönetim İçin*

Diğerlerine göre daha uzun olan bu slogan yedi tane sıfat tamlaması ve iki tane edat grubundan oluşmaktadır. Sıfat tamlamaları nitelik bildiren sözlerden oluşmaktayken; edat grupları da “için” kelimesine bağlanmıştır.

Buradaki sıfat tamlamalarının ilk ikisinde üniversitelerin *özerk, özgür ve bilim yuvası* hâline geleceklere; diğerlerinde ise üniversitedeki yönetim organlarının *insan odaklı, dürüst, şeffaf, bütünleştirici, paylaşımçı, yetki dağıtımında adaletili ve hoşgörülü* olmaları gerekliliğine vurgu yapılmıştır. Geriye kalan iki edat grubunda da seçmenlere *diyalog* ve *yöneticilere ulaşılabilirlik* sözü verilmiştir. Görüldüğü gibi, bu uzun sloganda gerçekleştirilmesi hedeflenen çeşitli vaatler dile getirilmiştir.

VI. slogan: *% 100 Şeffaflık, % 100 Çağdaş, % 100 İletişim, % 100 Bütünleştirici, % 100 Paylaşımçı, % 100 Huzurlu Bir Üniversite Hedefini Birlikte Gerçekleştirelim*

Cümle biçiminde kurulmuş bu sloganda “*şeffaflık, çağdaş, iletişim, bütünleştirici, paylaşımçı, huzurlu*” kavramları, oran bildiren “% 100” ifadesiyle derecelendirilmiştir.

Burada iddialı bir yaklaşımda bulunulmuş; ideal olan ortaya konmuştur. Bu ideali gerçekleştirmek ise sloganda geçen “*birlikte gerçekleştirelim*” ifadesinden de anlaşılacağı üzere, herkese düşmektedir. Aday bu önerisini dile getirirken bütün öğretim üyelerinden katkı beklemektedir.

Sonuç

Adıyaman Üniversitesi rektör adayları seçmenlerin oylarına talip olurken, bastırılmış oldukları seçim kitapçıklarının ön yüzlerinde birer slogan kullanmışlardır. Bu sloganların biçim ve içerik özellikleri çalışmamızın hareket noktasını oluşturmaktadır.

Her aday, kendisine özgü bir slogan ortaya koymuş, bunları oluştururken

çeşitli kavramlara başvurmuştur. Bu kavramlardan bazıları birden çok aday tarafından ortak kullanılırken, bazıları da yalnızca birer aday tarafından kullanılmıştır.

Kitapçıklarda geçen “hoşgörü, dürüstlük, şeffaflık, paylaşımcılık, iletişim/ diyalog, üretkenlik, bütünleştiricilik” kavramları adaylar tarafından ortak kullanılırken; “güler yüzlülük, empati, uyum, fedakârlık, doğallık, saygınlık, başarı, bilimsellik, özerklik, özgürlük, adalet, çağdaşlık, huzur” kavramları ise ayrı kullanılmıştır. Görüldüğü gibi, adaylar bazı yerlerde aynı noktalara temas ederken, bazı yerlerde ise farklı noktalara vurgu yapmışlardır.

Kısacası, seçim kitapçıkları içerisinde uzun uzadıya anlatılan çeşitli amaç, hedef ve projelerin birer anahtarı niteliğinde olan bu sloganlar, adayların seçmenlere değişik açılardan seslenişlerini ve yaklaşımlarını oluşturmaktadır.

Kaynakça

Adıyaman Üniversitesi 2009 Mali Yılı İdare Faaliyet Raporu (Nisan 2010), Adıyaman, Anı Yayıncılık.

Demir, Nurettin ve Yılmaz, Emine (2003), *Türk Dili El Kitabı*, Ankara, Grafiker Yayınları.

Ergin, Muharrem (1992), *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul, Bayrak Yayınları, 19. baskı.

Karahan, Leyla (1999), *Türkçede Söz Dizimi*, Ankara, Akçağ Yayınları, 6. baskı.

Korkmaz, Zeynep (2003), *Türkiye Türkçesi Grameri* (Şekil Bilgisi), Ankara, TDK Yayınları.

Türkçe Sözlük (2005), Ankara, TDK Yayınları.

Seçim Kitapçıkları:

Prof. Dr. Abuzer Yücel, 2011, *Seçim Kitapçığı*.

Prof. Dr. M. Talha Gönüllü, 2011, *Seçim Kitapçığı*.

Prof. Dr. Kazım Şahin, 2011, *Seçim Kitapçığı*.

Prof. Dr. Ali Bayri, 2011, *Seçim Kitapçığı*.

Prof. Dr. Mehmet Turgut, 2011, *Seçim Kitapçığı*.

Prof. Dr. Baki Karlığa, 2011, *Seçim Kitapçığı*.

Prof. Dr. Abdülkadir Yıldız⁶, 2011, *Seçim Kitapçığı*.

⁶ Prof. Dr. Abdülkadir Yıldız, Rektörlük seçimleri için aday olup bir kitapçık bastırması; ancak daha sonra adaylıktan çekilmiştir.